

Legea Cu privire la ocrotirea sănătății reproductive și planificarea familială

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

Noțiunile utilizate în prezenta lege au următorul înțeles:

drepturi la reproducere - drepturile persoanei la ocrotirea sănătății sale reproductive, luarea liberă a deciziilor referitoare la nașterea copiilor în căsătorie sau în afara căsătoriei, precum și la asistența medico-socială, inclusiv la informare și consultanță în acest domeniu;

sănătate reproductivă - sănătatea fizică și psihică, precum și prosperitatea socială a persoanei în toate aspectele referitoare la sistemul lui de reproducere, care îi determină capacitatea de procreare;

planificare familială - luarea și realizarea de către un cuplu familial ori de către o persoană individual (femeie, bărbat) a deciziei referitoare la nașterea copiilor ori refuzul de a concepe copii, inclusiv la numărul lor și spațierea nașterilor;

tehnologii auxiliare de reproducere - complex de măsuri medicale orientate spre corecția activității reproductive a omului;

acord benevol informat - consimțământul benevol al persoanei la aplicarea metodei chirurgicale de contracepție sau la prelevarea glandelor sexuale, exprimat în formă scrisă în baza informației multilaterale și complete oferite de medicul curant sau de medicul care l-a examinat, și semnat atât de pacient, cât și de medic;

fecundare in vitro - metodă de tratament al sterilității când procrearea pe cale naturală e imposibilă, constând în fecundarea gameților în condiții de laborator, cu implantarea ulterioară a produsului de concepție în cavitatea uterină.

Articolul 2. Principiile de realizare a drepturilor la reproducere

(1) Principiile de bază ale realizării drepturilor la reproducere sînt:

a) realizarea acestor drepturi conform voinței și intereselor persoanei fără a leza drepturile, interesele și libertățile legitime ale altor persoane;

b) asigurarea volumului garantat de servicii privind ocrotirea sănătății reproductive și planificarea familială, precum și a calității și accesibilității acestor prestații.

(2) Prin asigurarea realizării de către orice persoană a drepturilor sale la reproducere, statul garantează respectarea drepturilor omului și ale cetățeanului, precum și a legalității, umanității, confidențialității și atitudinii respectuoase față de persoană, care să excludă umilirea demnității umane.

Articolul 3. Legislația cu privire la sănătatea reproductivă și planificarea familială

Legislația cu privire la sănătatea reproductivă și planificarea familială se întemeiază pe Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății nr. 411- XIII din 28 martie 1995, Legea nr. 338- XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului și pe alte acte normative.

Articolul 4. Sfera de acțiune a prezentei legi

(1) Acțiunea prezentei legi se extinde asupra cetățenilor Republicii Moldova, apatrizilor și persoanelor care au permis de ședere în Republica Moldova.

(2) Sub incidența prezentei legi se află toate persoanele juridice și fizice a căror activitate este legată de asigurarea realizării drepturilor la reproducere pe teritoriul Republicii Moldova.

Capitolul II. DREPTURILE LA REPRODUCERE ȘI GARANȚIA REALIZĂRII LOR

Articolul 5. Dreptul la luarea liberă a deciziei referitoare la reproducere

(1) Orice persoană are dreptul de a lua liber decizia referitoare la numărul copiilor și la timpul nașterii lor în căsătorie sau în afara căsătoriei.

(2) Statul garantează neamestecul său în realizarea de către cetățeni a dreptului la luarea liberă a deciziei referitoare la reproducere.

Articolul 6. Dreptul la informație asupra sănătății sale reproductive și planificării familiale

Orice persoană are dreptul la o informație completă și veridică asupra stării sănătății sale reproductive și planificării familiale, pe care o oferă instituțiile medicale de stat și nestatale, care dispun de licență pentru un astfel de gen de activitate, în limitele competențelor lor.

Articolul 7. Dreptul la beneficierea de servicii de ocrotire a sănătății reproductive și de planificare familială

(1) Orice persoană este în drept să beneficieze de servicii de ocrotire a sănătății reproductive și de planificare familială.

(2) Serviciile de ocrotire a sănătății reproductive și de planificare familială se prestează de instituțiile de stat și nestatale de ocrotire a sănătății, de învățământ și de asistență socială în modul stabilit de legislația în vigoare.

Articolul 8. Dreptul minorilor la ocrotirea sănătății reproductive și la educație sexuală

(1) Minorii au dreptul la ocrotirea sănătății lor reproductive și la educație sexuală.

(2) Educația sexuală a minorilor și pregătirea lor pentru viața de familie se efectuează de către persoane cu studii speciale în comun cu familia și instituțiile de învățământ, după programe special elaborate și ținându-se seama de vârsta, sexul, particularitățile psihologice ale minorilor și de doleanțele părinților.

(3) Elaborarea programelor de educație sexuală, ocrotire a sănătății reproductive și de pregătire a minorilor pentru viața de familie este asigurată de către Ministerul Educației în colaborare cu Ministerul Sănătății.

(4) Autoritățile administrației publice locale asigură condițiile necesare pentru a oferi minorilor servicii de ocrotire a sănătății reproductive și de educație sexuală.

Articolul 9. Dreptul la donarea celulelor sexuale

(1) Bărbații și femeile în vârstă de până la 35 de ani, somatic și psihic sănătoși, au dreptul de a fi donatori de celule sexuale (spermatozoizi, ovule) după testările lor medico-genetice respective.

(2) Donatorilor de celule sexuale li se păstrează anonimatul.

(3) Responsabilitatea pentru păstrarea și utilizarea celulelor sexuale îi revine statului.

(4) Păstrarea și utilizarea celulelor sexuale nu pot fi sursă de profit.

(5) Glandele sexuale, sau o parte din ele, prelevate în cursul intervenției chirurgicale pot fi stocate și utilizate numai dacă pacientul a fost informat despre aceasta și și-a dat acordul în modul stabilit de legislația în vigoare.

(6) Se interzice folosirea celulelor sexuale și a embrionilor în scopuri de clonare a ființei umane.

Articolul 10. Dreptul la însămînțare artificială și fecundare în vitro

(1) Femeile au dreptul la însămînțare artificială și fecundare în vitro.

(2) Modul și condițiile aplicării tehnologiilor auxiliare de reproducere (însămînțarea artificială, fecundarea in vitro) sînt stabilite printr-un regulament special aprobat de

Guvern, la propunerea Ministerului Sănătății.

Articolul 11. Dreptul la utilizarea metodelor de contracepție

(1) Orice persoană are dreptul să utilizeze metode de contracepție și să refuze de a le utiliza.

(2) Persoanei i se acordă asistență consultativă în alegerea metodei de contracepție, luându-se în considerare starea sănătății, vârsta și particularitățile individuale.

(3) Metoda chirurgicală de contracepție se aplică în baza acordului benevol informat.

(4) Modalitatea de aplicare a metodei chirurgicale de contracepție este stabilită într-un regulament aprobat de Ministerul Sănătății.

(5) În funcție de indicațiile medicale și sociale, persoana are dreptul să utilizeze gratuit mijloace contraceptive. Prezența indicațiilor medicale sau sociale este determinată de medicul specialist.

Articolul 12. Dreptul la confidențialitate în realizarea drepturilor la reproducere

(1) Orice persoană are dreptul la recunoașterea drept confidențială a informației despre adresarea sa în instituțiile respective în legătură cu realizarea drepturilor sale la reproducere și la ocrotirea sănătății reproductive, precum și despre măsurile luate și starea sănătății sale reproductive.

(2) Persoanele juridice și fizice sînt obligate să respecte confidențialitatea adresării persoanei în legătură cu realizarea drepturilor ei la reproducere și la ocrotirea sănătății reproductive.

(3) Omul are dreptul la alegerea persoanei căreia să îi încredințeze informația despre starea sănătății sale reproductive.

Capitolul III. ASIGURAREA DREPTURILOR LA REPRODUCERE

Articolul 13. Politica statului în domeniul ocrotirii sănătății reproductive

(1) Politica statului în domeniul ocrotirii sănătății reproductive este orientată spre:

a) formarea unei atitudini conștiente a persoanelor față de nașterea copiilor sănătoși și doriți;

b) dezvoltarea sistemului de ocrotire a sănătății reproductive;

c) propagarea cunoștințelor în domeniul educației sexuale a adolescenților;

d) profilaxia bolilor cu transmitere sexuală.

(2) Politica statului în domeniul ocrotirii sănătății reproductive se realizează prin:

a) elaborarea și perfecționarea legislației în domeniul ocrotirii sănătății;

b) susținerea familiilor care au copii;

c) asistență psihologică și pedagogică persoanelor în realizarea drepturilor lor la reproducere;

d) susținerea din partea statului a cercetărilor științifice în domeniul sănătății reproductive;

e) pregătirea în instituțiile de stat a specialiștilor în domeniul sănătății reproductive și apărării drepturilor la reproducere ale persoanelor în conformitate cu standardele internaționale;

f) antrenarea organizațiilor obștești în activitatea de informare și educare a populației, orientată spre soluționarea problemelor sănătății reproductive.

(3) Guvernul aprobă programe naționale ce au ca obiect ocrotirea sănătății reproductive.

(4) Autoritățile administrației publice locale sînt în drept să elaboreze și să realizeze programe privind ocrotirea sănătății reproductive în teritoriu.

Articolul 14. Asigurarea realizării drepturilor la reproducere

(1) Statul asigură cadrul juridic necesar pentru a preveni și suprima încălcarea drepturilor și principiilor stabilite în Convenția privind drepturile omului și biomedicina, adoptată de Consiliul Europei.

(2) Acordarea serviciilor ce țin de realizarea drepturilor la reproducere se asigură de către instituțiile de stat de ocrotire a sănătății și de învățămînt, precum și de către organizațiile și instituțiile nestatale.

Articolul 15. Condițiile de activitate ale persoanelor juridice și fizice care asigură realizarea drepturilor reproducere

(1) Persoanele juridice și fizice care asigură realizarea drepturilor la reproducere își desfășoară activitatea în baza licențelor eliberate de către organul de licențiere.

(2) Persoanele care acordă servicii ce țin de realizarea drepturilor la reproducere trebuie să aibă pregătire specială în acest domeniu.

(3) Pregătirea specialiștilor în domeniul asigurării realizării drepturilor la reproducere se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare, după programe de stat elaborate și aprobate în modul stabilit.

Articolul 16. Finanțarea

Finanțarea activității instituțiilor de stat ce acordă servicii ce țin de realizarea drepturilor la reproducere se efectuează în limitele mijloacelor bugetelor de toate nivelurile.

Articolul 17. Răspunderea

Persoanele juridice și fizice care asigură realizarea drepturilor la reproducere poartă răspunderea stabilită de legislația în vigoare.

Capitolul IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Articolul 18. Guvernul, în termen de 3 luni: va prezenta Parlame...

Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prin prezenta lege sînt recunoscute, reglementate și garantate drepturile persoanelor la reproducere, care sînt o parte integrantă a drepturilor omului. Prevederile prezentei legi decurg din dreptul constituțional la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private și asigură neamestecul statului în problemele planificării familiale.

Stabilind anumite garanții din partea statului în domeniul ocrotirii sănătății reproductive a omului, prezenta lege constituie baza legislativă pentru realizarea liberă de către orice persoană a drepturilor sale la reproducere și beneficierea de servicii de planificare familială.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021